Konsolidovaná účetní závěrka ČR: Majetek státu překročil hranici 6 bilionu Kč

9.12.2022 - Tomáš Weiss | Ministerstvo financí ČR

Zveřejněním konsolidovaných účetních výkazů České republiky za rok 2021 získává veřejnost již posedmé příležitost nahlédnout na hospodaření státu a získat přehled o finanční situaci a výkonnosti všech subjektů státní správy a samosprávy jako jednoho celku. Ministerstvo financí dále zveřejňuje podrobnou zprávu, která uveřejněné výkazy blíže vysvětluje a analyzuje.

V pořadí již sedmé konsolidované účetní výkazy umožňují laické i odborné veřejnosti sledovat vývoj hospodaření státu v dlouhodobějším horizontu, včetně vývoje pohledávek představujících budoucí přítoky peněžních prostředků a závazků představujících budoucí odtoky peněžních prostředků. Účetní závěrka státu za rok 2021 je opět významně ovlivněna dopady onemocnění covid-19, kdy stejně jako v roce 2020 byly i v roce 2021 vynakládány veřejné prostředky na podporu sektorů ekonomiky, podnikatelů, živnostníků i zaměstnanců, kteří byli postiženy důsledky této pandemie a protiepidemickými opatřeními. Fungovala řada dotačních programů, platily také daňové a administrativní úlevy. To vše mělo nepříznivý vliv na výsledek hospodaření nejen samotných účetních jednotek, především ústředních vládních institucí, ale i na výsledek hospodaření České republiky jako celku.

Aktiva státu měla v roce 2021 hodnotu 6 594,4 mld. Kč, tj. o 12,8 % více než v předchozím roce. Do státních aktiv patří zejména stavby, pozemky, movité věci či peněžní prostředky. Peněžní prostředky konsolidovaných jednotek státu dosáhly výše 883,4 mld. Kč, tj. o 100,7 mld. Kč více než v roce 2020. Majetek státu byl v roce 2021 financován z 29,1 % vlastním kapitálem a ze 70,9 % cizími zdroji. *„Cizími zdroji se rozumí především vydané dlouhodobé dluhopisy a státní pokladniční poukázky v celkové hodnotě 2 473,9 mld. Kč, přičemž státní dluhopisy dosahují výše 2 288,8 miliardy korun. Meziroční navýšení u Ministerstva financí o 348,3 miliardy bylo způsobeno zejména financováním státních výdajů v důsledku covidové pandemie,“* vysvětluje náměstek pro finanční řízení a audit Jiří Fojtík.

Z aktuální účetní závěrky dále vyplývá, že v roce 2021 došlo k významnému nárůstu jak krátkodobých pohledávek a závazků, tak finančních nákladů a výnosů. To souvisí zejména s dramatickým růstem cen elektřiny a plynu v rámci derivátových operací Skupiny ČEZ. Přeceňováním derivátových operací na reálnou hodnotu, dochází vlivem významného růstu cen komodit k výraznému růstu nákladů a výnosů z přecenění.

S pandemií onemocnění covid-19 jsou spojeny zvýšené náklady na transfery, které meziročně vzrostly o 4,6 % na celkových 1 148,3 mld. Kč. K významným faktorům podílejícím se na jejich růstu patří zvyšování důchodů, sociálních dávek a především přímá státní pomoc poskytovaná jako kompenzace dopadů covidové pandemie (kompenzační bonus pro OSVČ, Antivirus A+B, ošetřovné pro zaměstnance, programy na podporu podnikání či nájemného aj.). Česká republika jako konsolidační celek vykázala v roce 2021 v důsledku covidové pandemie ztrátu ve výši -194,0 mld. Kč. Vládní část se na celkovém výsledku podílela zápornou částkou -292,3 mld. Kč a municipální část kladnou částkou 98,3 mld. Kč.

Hodnoty ze souhrnného výkazu majetku a závazků státu	2021	2020	Změna v %

Aktiva netto	**6 594,4**	**5 846,00**	**12,8**
Stálá aktiva	4 558,80	4 468,00	2
Oběžná aktiva	2 035,6	1 378,00	47,7
Pasiva	**6 594,4**	**5 846,00**	**12,8**
Vlastní kapitál	1 918,6	2 209,90	-13,2
Cizí zdroje	4 675,8	3 636,10	28,6
Hodnoty ze souhrnného výkazu nákladů a výnosů státu			
Celkové výnosy	4 686,7	3 194,80	46,7
Celkové náklady	4 878,2	3 393,70	43,7
Konsolidovaný výsledek hospodaření běžného účetního období	**-194**	**-199,4**	**2,7**

Do procesu sestavování účetních výkazů za Českou republiku bylo zahrnuto 18 172 účetních jednotek. Jedná se o různorodé typy subjektů, mezi které patří zejména organizační složky státu, jako jsou jednotlivá ministerstva a další úřady státní správy, územní samosprávné celky, tedy obce a kraje, příspěvkové organizace, zdravotní pojišťovny nebo společnosti s významnou majetkovou účastí státu. *„Nově jsou účetní výkazy za Českou republiku publikovány i na informačním portálu MONITOR. Kromě úvodního přehledu základních ukazatelů a časových řad lze jednotlivé výkazy exportovat do formátu XLSX nebo PDF. Uživatel má také možnost v analytické části portálu filtrovat hodnoty dle vybraných kritérií. Informace tak doplňují již dříve publikované údaje z individuálních účetních závěrek účetních jednotek veřejného sektoru,“* uzavírá Jiří Fojtík.

Přehled subjektů v konsolidačním celku ČR

	2021	**2020**
Příspěvkové organizace	10 352	10 351
Územní samosprávné celky, dobrovolné svazky obcí, Regionální rady regionů soudržnosti	7 017	7 018
Obchodní korporace, státní podniky, veřejné výzkumné instituce aj.	517	504
Organizační složky státu a státní fondy	286	286
Celkem	**18 172**	**18 159**

Účetní výkazy sestavované na akruální bázi vhodně doplňují Státní závěrečný účet (tj. informace o rozpočtovém hospodaření státu a územních samospráv), který hodnotí výsledky hospodaření na bázi peněžních toků. Údaje z účetnictví a rozpočtu se tak navzájem doplňují a poskytují veřejnosti komplexní informace o hospodaření státu.

https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/konsolidovana-ucetni-zaverka-cr-majetek-49600